

KOREYS TILI DARSLARIDA GENERATIV AI VA BLOOM TAKSONOMIYASI INTEGRATSIYASI

Axmedov O'ktamjon O'roqovich

*O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti Koreys filologiyasi kafedrasida o'qituvchisi
Toshkent, O'zbekiston*

Annotatsiya: Ushbu maqolada koreys tilini chet tili sifatida o'qitish jarayonida generativ sun'iy intellekt vositalari va Bloom taksonomiyasini integratsiyalash imkoniyatlari metodik jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotda ChatGPT, avtomatik matn yaratish, grammatik tahlil, tarjima, savol-topshiriq tuzish va yozma nutqni tahrirlashga xizmat qiluvchi AI vositalari koreys tili darslarida o'quvchilarning bilish, tushunish, qo'llash, tahlil qilish, baholash va yaratish darajalarini bosqichma-bosqich rivojlantirishga yo'naltirilgan didaktik vosita sifatida talqin etiladi. Maqolada Bloom taksonomiyasining har bir bosqichi koreys tilini o'qitishdagi aniq topshiriqlar bilan bog'lab yoritiladi: so'z va grammatik birliklarni eslab qolish, namunaviy matnni tushunish, o'rganilgan grammatik shakllarni amalda qo'llash, AI yaratgan matnni tahlil qilish, javoblarning to'g'riligini baholash hamda mustaqil koreyscha matn, dialog, insho yoki loyiha yaratish kabi faoliyat turlari ko'rib chiqiladi. Tadqiqotda generativ AI vositalari talabaning o'rniga vazifani bajaruvchi texnologiya emas, balki tanqidiy fikrlash, metalingvistik anglash, o'z-o'zini tahrirlash va ijodiy til faoliyatini rivojlantiruvchi yordamchi vosita sifatida qo'llanishi lozimligi asoslanadi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, Bloom taksonomiyasi asosida tashkil etilgan generativ AI bilan ishlash koreys tili darslarida talabalarning mustaqil fikrlashi, yozma va og'zaki nutq kompetensiyasi, savol berish madaniyati, tahliliy yondashuvi va akademik halollik ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali metodik asos bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: koreys tili, generativ AI, Bloom taksonomiyasi, ChatGPT, koreys tilini o'qitish, yozma nutq, og'zaki nutq, tanqidiy fikrlash, til kompetensiyasi, raqamli pedagogika, akademik halollik.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalar, xususan generativ sun'iy intellekt vositalari chet tillarni o'qitish metodikasiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda.

ChatGPT, avtomatik tarjima dasturlari, matn tahrirlovchi platformalar, grammatik xatolarni aniqlovchi vositalar va savol-topshiriq yaratishga mo'ljallangan AI tizimlari o'qituvchi hamda talaba faoliyatida yangi imkoniyatlar yaratmoqda.

Ayniqsa koreys tilini chet tili sifatida o'rganayotgan talabalar uchun bunday vositalar so'z boyligini kengaytirish, grammatik shakllarni tushunish, matn tuzish, yozma ishni tekshirish va muloqotga tayyorlanishda yordamchi manba bo'lib xizmat qilmoqda.

Biroq generativ AI vositalaridan foydalanish o'z-o'zidan samarali ta'limni kafolatlamaydi. Agar talaba AI tomonidan berilgan javobni tayyor natija sifatida qabul

qilsa, uning mustaqil fikrlashi, grammatik anglash darajasi va ijodiy til faoliyati sustlashishi mumkin.

Shu bois generativ AI koreys tili darslarida aniq pedagogik maqsad, bosqichli topshiriqlar va baholash mezonlari asosida qo'llanishi zarur. Bu jarayonda Bloom taksonomiyasi samarali metodik model sifatida maydonga chiqadi.

Bloom taksonomiyasi o'quv faoliyatini oddiy eslab qolishdan boshlab, tushunish, qo'llash, tahlil qilish, baholash va yaratish darajasigacha olib chiqadigan tizimli yondashuvdir. Koreys tili darslarida ushbu modeldan foydalanish talabalarning til birliklarini yodlab qolish bilan cheklanib qolmasdan, ularni ma'no jihatdan tushunishi, nutqda qo'llashi, matnni tahlil qilishi, AI javoblarini baholashi va mustaqil koreyscha matn yaratishiga imkon beradi.

Mazkur maqolaning maqsadi koreys tili darslarida generativ AI va Bloom taksonomiyasi integratsiyasining metodik imkoniyatlarini tahlil qilish, har bir kognitiv bosqichga mos AI asosidagi topshiriqlar tizimini ko'rsatish hamda bunday yondashuvning ta'limiy samaradorligini asoslashdan iborat.

Generativ AI va koreys tili ta'limidagi yangi imkoniyatlar

Generativ AI matn yaratish, savollarga javob berish, tarjima qilish, grammatik izoh berish, yozma ishni tahrirlash, dialog tuzish va o'quv materiallarini moslashtirish imkoniyatiga ega bo'lgan texnologik vositadir. Koreys tili darslarida bunday vositalar turli maqsadlarda qo'llanishi mumkin. Masalan, talaba ma'lum grammatik shakl asosida gap tuzishni so'rashi, o'z yozgan matnidagi xatolarni topishni iltimos qilishi, TOPIK yozish topshirig'i uchun reja tuzdirishi yoki koreyscha dialog namunalarini olishi mumkin.

Koreys tilini o'rganuvchilar uchun AI vositalarining muhim afzalligi shundaki, ular darhol javob beradi va talabaning individual ehtiyojiga moslashadi. Masalan, talaba - 아/어서 va -기 때문에 grammatik shakllari o'rtasidagi farqni tushunmasa, AI undan foydalanilgan sodda gaplar, izohlar va misollarni berishi mumkin. Yoki talaba “한국어를 배우는 이유” mavzusida qisqa insho yozmoqchi bo'lsa, AI unga reja, tayanch so'zlar, bog'lovchi iboralar va namunaviy gaplar taklif qilishi mumkin.

Shu bilan birga, AI vositalari xatodan xoli emas. Ular ba'zan koreys tilidagi uslubiy nozikliklarni, hurmat shakllarini, kontekstga mos ifodalarni yoki o'quvchining real til darajasini to'liq hisobga olmasligi mumkin. Shu sababli AI javobini to'g'ridan-to'g'ri qabul qilish emas, balki uni tekshirish, tahlil qilish va baholash zarur. Aynan mana shu nuqtada Bloom taksonomiyasi generativ AI bilan ishlashni tartibli va maqsadli qiladi.

Bloom taksonomiyasining koreys tili darslaridagi metodik ahamiyati

Bloom taksonomiyasi ta'lim maqsadlarini kognitiv bosqichlar asosida tartibga soladi. Qayta ishlangan modelda bu bosqichlar bilish, tushunish, qo'llash, tahlil qilish, baholash va yaratish sifatida izohlanadi. Koreys tili darslarida ushbu bosqichlar til o'rganish jarayoniga moslashtirilganda, har bir bosqich o'ziga xos metodik vazifani bajaradi.

Bilish bosqichida talaba koreyscha soʻzlar, grammatik qoʻshimchalar, iboralar va nutq formulalarini eslab qoladi. Tushunish bosqichida u ularning maʼnosi, vazifasi va qoʻllanish kontekstini anglaydi. Qoʻllash bosqichida oʻrgangan birliklardan foydalanib gap, dialog yoki qisqa matn yaratadi. Tahlil bosqichida matn tuzilishini, grammatik birliklar vazifasini, xato va uslubiy farqlarni ajratadi. Baholash bosqichida AI bergan javob yoki talaba yozgan matnning toʻgʻriligi, tabiiyligi va vaziyatga mosligini tekshiradi. Yaratish bosqichida esa mustaqil koreyscha matn, dialog, insho, prezentatsiya yoki loyiha yaratadi.

Bu model generativ AI vositalarini faqat “javob beruvchi dastur” sifatida emas, balki har bir kognitiv bosqichda turli vazifa bajaruvchi oʻquv hamkori sifatida qoʻllashga imkon beradi.

Bilish bosqichida generativ AI dan foydalanish

Bilish bosqichida asosiy maqsad talabaning tayanch til materialini oʻzlashtirishidir. Koreys tilini oʻrganishda bu bosqich alohida muhim, chunki koreys tilida grammatik qoʻshimchalar, feʼl shakllari, hurmat kategoriyasi, bogʻlovchi vositalar va soʻz tartibi oʻzbek tilidan farq qiladi. Generativ AI bu bosqichda soʻzlar roʻyxatini tuzish, grammatik shakllarni guruhlash, qisqa izohlar berish va misollar yaratish uchun ishlatilishi mumkin.

Masalan, oʻqituvchi talabaga quyidagi topshiriqni berishi mumkin: “AI yordamida kundalik hayot mavzusiga oid 20 ta koreyscha soʻz toping, ularni ot, feʼl va sifat guruhlariga ajrating, har biri bilan bittadan sodda gap tuzing.” AI quyidagicha material berishi mumkin: 학교 (maktab), 공부하다 (oʻqimoq), 바쁘다 (band boʻlmoq), 친구를 만나다 (doʻst bilan uchrashmoq), 숙제를 하다 (uy vazifasini qilmoq). Talaba esa bu soʻzlarni shunchaki koʻchirib olmaydi, balki ularni daftariga yozadi, talaffuzini mashq qiladi va oʻzi mustaqil gaplar tuzadi.

Grammatik shakllarni oʻrganishda ham AI yordam beradi. Masalan, talaba -고 있다, -아/어서, -지만, -(으)면, -기 때문에 kabi shakllarning maʼnosi va oʻzbekcha ekvivalentlarini soʻrashi mumkin. Biroq oʻqituvchi bu jarayonni nazorat qilishi kerak. Chunki talaba AI bergan izohni tanqidiy koʻrib chiqishi, misollarni tekshirishi va notoʻgʻri joylarini aniqlashga oʻrganishi zarur.

Bilish bosqichida AI bilan ishlash uchun quyidagi metodik topshiriqlar samarali boʻladi: AI ga mavzu boʻyicha tayanch soʻzlar roʻyxatini tuzdirish; grammatik qoʻshimchalar uchun uchta sodda misol olish; berilgan soʻzlarni darajaga qarab ajratish; yangi soʻzlar asosida mini-lugʻat yaratish; koreyscha-oʻzbekcha kartochkalar tayyorlash.

Tushunish bosqichida generativ AI dan foydalanish

Tushunish bosqichida talaba til birliklarining faqat shaklini emas, balki ularning maʼnosi va qoʻllanish shartlarini anglaydi. Generativ AI bu bosqichda grammatik izoh berish, matnni soddalashtirish, misollarni qiyoslash va kontekst asosida tushuntirish vazifasini bajarishi mumkin.

Masalan, koreys tilida -아/어서 va -기 때문에 har ikkalasi sabab ma'nosini bildirishi mumkin, lekin ularning uslubiy va grammatik qo'llanishida farq bor. Talaba AIga quyidagicha savol berishi mumkin: “-아/어서 va -기 때문에 farqini sodda koreyscha misollar bilan tushuntirib ber.” AI javob bergach, o'qituvchi talabadan misollarni tahlil qilishni so'raydi: qaysi gap kundalik nutqqa yaqin, qaysi biri yozma uslubga mos, qaysi gapda sabab kuchliroq ifodalangan.

Masalan:

비가 와서 집에 있었어요.

(Yomg'ir yog'gani uchun uyda qoldim.)

비가 오기 때문에 외출을 하지 않았습니다.

(Yomg'ir yog'ayotgani sababli tashqariga chiqmadi.)

Bu ikki gap orqali talaba birinchi shakl kundalik va tabiiyroq, ikkinchi shakl esa rasmiyroq va yozma nutqqa yaqinroq ekanini tushunadi.

Tushunish bosqichida AI yordamida namunaviy matnni soddalashtirish ham foydali. Masalan, TOPIK darajasidagi murakkab matnni AI yordamida o'rta darajaga moslab qayta yozdirish mumkin. Keyin talaba asl matn va soddalashtirilgan matnni qiyoslaydi. Bu jarayon o'quvchiga matn tuzilishi, so'z tanlovi va grammatik shakllar farqini anglashga yordam beradi.

Qo'llash bosqichida generativ AI dan foydalanish

Qo'llash bosqichida talaba o'rgangan bilimlarini amaliy nutqda ishlatadi. Bu bosqichda AI tayyor javob beruvchi vosita emas, balki mashq uchun kontekst yaratuvchi vosita sifatida qo'llanishi kerak. Masalan, o'qituvchi talabaga ma'lum grammatik shakl asosida gaplar tuzishni topshiradi, keyin AI yordamida ularni tekshirtiradi.

Masalan, dars mavzusi -(으)려고 하다 grammatik shakli bo'lsa, talaba quyidagi gaplarni yozadi:

저는 한국어를 잘하려고 매일 공부합니다.

(Men koreys tilini yaxshi bilish uchun har kuni o'qiyman.)

친구를 만나려고 시내에 갔습니다.

(Do'stim bilan uchrashish uchun shaharga bordim.)

한국에 유학을 가려고 TOPIK 을 준비하고 있습니다.

(Koreyaga o'qishga borish uchun TOPIKga tayyorlanyapman.)

Keyin talaba AIga: “Bu gaplarda -(으)려고 하다 to'g'ri ishlatilganmi?” deb so'raydi. AI tahlil beradi. Talaba esa o'qituvchi ko'rsatmasi asosida AI izohining to'g'ri yoki noto'g'ri tomonini aniqlaydi.

Qo'llash bosqichida dialog yaratish ham samarali. Masalan, talaba AI yordamida “do'konda xarid qilish”, “universitetda o'qituvchidan ruxsat so'rash”, “do'st bilan uchrashuv belgilash” kabi vaziyatlar uchun koreyscha dialog tuzadi. Keyin u dialogdagi

존댓말 va 반말 shakllarini ajratadi. Bu jarayon koreys tilidagi hurmat kategoriyasini amaliy o'rganishga yordam beradi.

Tahlil bosqichida generativ AI dan foydalanish

Tahlil bosqichida talaba AI bergan matnni yoki o'zi yozgan matnni tarkibiy qismlarga ajratadi. Bu bosqich generativ AI bilan ishlashda eng muhim bosqichlardan biridir. Chunki aynan tahlil jarayonida talaba tayyor javobni passiv qabul qilmaydi, balki uning tuzilishi, mantiqi, grammatikasi va uslubini tekshiradi.

Masalan, AIga “한국어를 배우는 이유” mavzusida qisqa insho yozdiriladi. AI quyidagi mazmunda matn yaratishi mumkin:

저는 한국어를 배우고 있습니다. 왜냐하면 한국 문화에 관심이 많기 때문입니다. 특히 한국 드라마와 음악을 좋아합니다. 또한 앞으로 한국 회사에서 일하고 싶습니다. 그래서 한국어 공부는 저에게 매우 중요합니다.

(Men koreys tilini o'rganyapman. Chunki koreys madaniyatiga qiziqishim katta. Ayniqsa koreys dramalari va musiqasini yoqtiraman. Shuningdek, kelajakda koreys kompaniyasida ishlamoqchiman. Shuning uchun koreys tilini o'rganish men uchun juda muhim.)

Talaba bu matnni quyidagicha tahlil qiladi: asosiy fikr qaysi gapda berilgan; sabab qaysi birlik orqali ifodalangan; misol qayerda berilgan; xulosa qanday shakllangan; bog'lovchi birliklar qanday vazifa bajargan. Bu jarayon yozma matnning ichki qurilishini anglashga xizmat qiladi.

Tahlil bosqichida xato topish topshiriqlari ham samarali. O'qituvchi AI yordamida ataylab xatoli matn yaratishi yoki AI bergan javobdan noto'g'ri joylarni tanlab olishi mumkin. Talaba esa grammatik, uslubiy yoki pragmatik xatolarni topadi. Masalan, katta yoshli o'qituvchiga 반말 shaklida murojaat qilingan dialog beriladi. Talaba bu xatoni topib, 존댓말 ga o'zgartiradi.

Baholash bosqichida generativ AI dan foydalanish

Baholash bosqichida talaba AI javobi, o'z matni yoki boshqa talabaning ishini mezonlar asosida tekshiradi. Bu bosqich akademik halollik, tanqidiy fikrlash va metalingvistik anglashni rivojlantirishda muhimdir. AI bilan ishlashda talaba doimo “bu javob to'g'rimi?”, “bu ifoda koreys tilida tabiiy eshitiladimi?”, “bu matn mening darajamga mosmi?”, “bu javobni topshirish akademik halollikka mos keladimi?” kabi savollarni bera olishi kerak.

Masalan, talaba AI yaratgan koreyscha insho matnini quyidagi mezonlar asosida baholaydi: mavzu ochilganmi; kirish, asosiy qism va xulosa bormi; grammatik xatolar bormi; bog'lovchi birliklar to'g'ri ishlatilganmi; fikrlar izchilmi; matn talaba darajasiga mosmi; haddan tashqari sun'iy yoki murakkab ifodalar bormi.

Baholash bosqichi uchun quyidagi topshiriq samarali: “AI yaratgan matnni TOPIK yozish mezonlariga ko'ra baholang. Matnning kuchli va zaif tomonlarini yozing. Keyin

uni o'z darajangizga moslab qayta yozing." Bu topshiriq talabaning Alga qaram bo'lib qolmasdan, undan o'quv materiali sifatida foydalanishini ta'minlaydi.

Baholash bosqichida AI javobini inson nazorati bilan solishtirish ham muhim. O'qituvchi bir xil matn bo'yicha AI izohi va o'qituvchi izohini taqqoslatishi mumkin. Talaba qaysi izoh aniqroq, qaysi biri umumiyroq, qaysi biri koreys tilining real qo'llanishiga mos ekanini aniqlaydi.

Yaratish bosqichida generativ AI dan foydalanish

Yaratish bosqichi Bloom taksonomiyasining eng yuqori darajasi bo'lib, bunda talaba o'rgangan bilim va ko'nikmalar asosida mustaqil mahsulot yaratadi. Koreys tili darslarida bu mustaqil insho, dialog, taqdimot matni, video ssenariy, blog posti, rasmiy xat, TOPIK yozish javobi yoki loyiha shaklida bo'lishi mumkin.

Generativ AI yaratish bosqichida ham foydali, lekin uning roli aniq belgilanishi kerak. AI talaba o'rniga yakuniy matnni yozib bermasligi, balki reja tuzish, g'oya berish, variant taklif qilish yoki tahrir bo'yicha maslahat berish vazifasini bajarishi kerak.

Masalan, talaba "한국어 학습에서 AI 의 장단점" mavzusida insho yozishi kerak. U avval o'zi reja tuzadi:

1. AI koreys tilini o'rganishda yordam beradi.
2. AI grammatik xatolarni tez ko'rsatadi.
3. Biroq Alga haddan tashqari tayanish mustaqil fikrlashni susaytiradi.
4. Shuning uchun AI dan tanqidiy foydalanish kerak.

Keyin AI yordamida koreyscha tayanch iboralarni oladi: 장점 (afzallik), 단점 (kamchilik), 도움을 주다 (yordam bermoq), 의존하다 (tayanmoq), 비판적으로 사용하다 (tanqidiy foydalanmoq). Shundan so'ng talaba matnni o'zi yozadi. Yakunda AI orqali grammatik tekshiruv qiladi, lekin oxirgi tahrirni o'zi amalga oshiradi.

Yaratish bosqichida loyiha ishlari ham samarali. Masalan, talabalar guruh bo'lib "O'zbek talabalariga koreys tilidagi 존댓말 va 반말 ni tushuntiruvchi video ssenariy" yaratishadi. AI yordamida dialog namunalarini oladilar, lekin ularni o'zbek talabalariga moslab qayta ishlaydilar. Bu jarayonda bilish, tushunish, qo'llash, tahlil, baholash va yaratish bosqichlari birgalikda ishlaydi.

Generativ AI va Bloom taksonomiyasi asosida dars modeli

Koreys tili darslarida generativ AI va Bloom taksonomiyasini integratsiyalash uchun quyidagi bosqichli dars modelidan foydalanish mumkin.

Birinchi bosqichda o'qituvchi mavzuni belgilaydi. Masalan, "Koreys tilida sabab bildirish shakllari" mavzusi tanlanadi. Bilish bosqichida talabalar -아/어서, -기 때문에, 왜냐하면 kabi birliklarni eslab qoladilar va AI yordamida misollar oladilar.

Ikkinchi bosqichda tushunish amalga oshiriladi. Talabalar AI bergan misollarni o'qib, ularning ma'nosini tushuntiradilar. Qaysi biri og'zaki nutqqa, qaysi biri yozma nutqqa mosligini aniqlaydilar.

Uchinchi bosqichda qo'llash bajariladi. Talabalar berilgan mavzu bo'yicha sabab bildiruvchi gaplar tuzadilar. Masalan, 한국어가 어렵기 때문에 매일 연습해야 합니다 (Koreys tili qiyin bo'lgani uchun har kuni mashq qilish kerak).

To'rtinchi bosqichda tahlil amalga oshiriladi. AI yaratgan qisqa insho tahlil qilinadi. Undagi sabab-natija munosabatlari, bog'lovchi birliklar va xulosalar ajratiladi.

Beshinchi bosqichda baholash bajariladi. Talabalar AI matnining kuchli va zaif tomonlarini aniqlaydilar. Matn tabiiy yoki sun'iy chiqqanini muhokama qiladilar.

Oltinchi bosqichda yaratish amalga oshiriladi. Talabalar "Koreys tilini o'rganish sabablari" mavzusida mustaqil insho yozadilar. AI faqat tahrir va maslahat bosqichida ishlatiladi. Yakuniy matn esa talabaning shaxsiy fikri va til darajasini aks ettirishi kerak.

Bunday dars modeli generativ AIni nazoratsiz vosita sifatida emas, balki bosqichma-bosqich o'quv faoliyatiga kiritilgan didaktik yordamchi sifatida qo'llash imkonini beradi.

Koreys tili darslarida prompt savodxonligi

Generativ AI bilan samarali ishlash uchun talabalarda prompt savodxonligini shakllantirish zarur. Prompt savodxonligi AIga aniq, maqsadli va tekshiriladigan topshiriq bera olish ko'nikmasidir. Talaba AIga "Koreyscha matn yozib ber" deb umumiy topshiriq bersa, natija ham umumiy va ko'pincha talaba darajasiga mos bo'lmagan bo'lishi mumkin. Ammo "TOPIK 3-daraja o'rganuvchisi uchun 한국어를 배우는 이유" mavzusida 120 so'zli sodda insho yoz, unda 왜냐하면, 또한, 그래서 birliklari ishlatilsin" deb aniq topshiriq bersa, natija metodik jihatdan foydaliroq bo'ladi.

Prompt savodxonligini Bloom taksonomiyasi bilan bog'lash mumkin. Bilish bosqichida talaba AIga "10 ta so'z ro'yxatini ber" deb topshiriq beradi. Tushunish bosqichida "Bu grammatikani sodda misollar bilan tushuntir" deydi. Qo'llash bosqichida "Shu grammatika bilan gaplar tuzishim uchun mashq ber" deydi. Tahlil bosqichida "Bu matndagi bog'lovchilarni ajratib ber" deb so'raydi. Baholash bosqichida "Bu matnning xatolarini top va sababini tushuntir" deydi. Yaratish bosqichida esa "Menga reja va tayanch iboralar ber, yakuniy matnni o'zim yozaman" tarzida foydalanadi.

Bu yondashuv talabaning AIga qaramligini kamaytiradi va uni faol o'rganuvchi sifatida shakllantiradi.

Akademik halollik va metodik cheklovlar

Generativ AI koreys tili darslarida foydali vosita bo'lishi bilan birga, akademik halollik masalasini ham yuzaga keltiradi. Talaba AI yaratgan matnni o'z ishi sifatida topshirsa, bu mustaqil o'rganish va baholash tamoyillariga zid bo'ladi. Shu sababli o'qituvchi AI vositalaridan foydalanish qoidalarini oldindan belgilashi lozim.

Masalan, quyidagi qoidalarni joriy qilish mumkin: AI reja tuzish va tahrirda ishlatilishi mumkin, lekin yakuniy matn talaba tomonidan yozilishi kerak; AI yordamida olingan iboralar alohida ko'rsatiladi; talaba AI javobini tahlil qilib, undan nimani o'rganganini yozadi; AI yaratgan matnni to'liq topshirish mumkin emas; baholashda faqat yakuniy natija emas, yozish jarayoni ham hisobga olinadi.

Bundan tashqari, AI javoblarining aniqligi har doim tekshirilishi kerak. Koreys tilida hurmat shakllari, rasmiy uslub, madaniy-pragmatik nozikliklar, idiomatik birliklar va TOPIK mezonlari bo'yicha AI ba'zan umumiy yoki noaniq javob berishi mumkin. Shu sababli o'qituvchi nazorati, lug'at, darslik va ishonchli manbalar bilan tekshirish zarur.

Generativ AI va Bloom taksonomiyasi integratsiyasining afzalliklari

Koreys tili darslarida generativ AI va Bloom taksonomiyasi integratsiyasi bir necha afzalliklarga ega.

Birinchidan, u ta'lim jarayonini bosqichma-bosqich tashkil qiladi. Talaba avval biladi, keyin tushunadi, so'ng qo'llaydi, tahlil qiladi, baholaydi va yaratadi. Bu tartib koreys tili kabi murakkab grammatik tizimga ega tilni o'rganishda muhimdir.

Ikkinchidan, AI individual yordam beradi.

Har bir talaba o'z darajasiga mos misol, izoh yoki mashq olishi mumkin. Bu ayniqsa aralash darajadagi guruhlarda foydali.

Uchinchidan, talabada tanqidiy fikrlash rivojlanadi. AI javobini baholash, xatolarni topish, matnni tahrirlash va qayta yozish jarayoni passiv o'rganishdan faol o'rganishga olib keladi.

To'rtinchidan, yozma va og'zaki nutq rivojlanadi. AI yordamida dialog, matn, insho, savol-javob va nutq ssenariylari yaratish mumkin. Biroq ularning yakuniy tahriri talaba tomonidan amalga oshiriladi.

Beshinchidan, talabada raqamli savodxonlik shakllanadi. U AI bilan ishlashni, prompt yozishni, javobni tekshirishni, akademik halollikka rioya qilishni va texnologiyadan ongli foydalanishni o'rganadi.

Xulosa

Koreys tili darslarida generativ AI va Bloom taksonomiyasini integratsiyalash zamonaviy til ta'limi uchun muhim metodik yondashuvlardan biridir.

Generativ AI talabalarga so'z, grammatika, matn, dialog, tahrir va mashq yaratishda yordam bersa, Bloom taksonomiyasi bu jarayonni maqsadli, bosqichli va nazoratli tashkil etadi.

Tahlil shuni ko'rsatadiki, bilish bosqichida AI so'z va grammatik birliklarni o'zlashtirishga yordam beradi; tushunish bosqichida u grammatik shakllarni izohlash va matnni soddalashtirish vositasi bo'lib xizmat qiladi; qo'llash bosqichida talaba o'rgangan birliklar asosida gap va dialoglar tuzadi; tahlil bosqichida AI yaratgan matnning tuzilishi va xatolari o'rganiladi; baholash bosqichida talaba AI javobining to'g'riligi, tabiiyligi va mosligini tekshiradi; yaratish bosqichida esa mustaqil koreyscha matn, loyiha yoki insho yaratadi.

Generativ AI koreys tilini o'rganuvchining o'rnini bosuvchi vosita emas, balki uning o'rganish jarayonini qo'llab-quvvatlovchi texnologik hamkor sifatida qo'llanishi kerak. Bloom taksonomiyasi esa AI bilan ishlashda talabaning passiv iste'molchi emas, balki faol tahlilchi, baholovchi va ijodkor bo'lishini ta'minlaydi.

Shu sababli ushbu integratsion yondashuv koreys tilini o'qitishda yozma nutq, og'zaki nutq, tanqidiy fikrlash, akademik halollik va raqamli kompetensiyani rivojlantirishda samarali metodik asos bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Bloom B. S. Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals. Handbook I: Cognitive Domain. New York: David McKay, 1956.
2. Anderson L. W., Krathwohl D. R. A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives. New York: Longman, 2001.
3. UNESCO. Guidance for Generative AI in Education and Research. Paris: UNESCO, 2023.
4. Holmes W., Bialik M., Fadel C. Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning. Boston: Center for Curriculum Redesign, 2019.
5. Luckin R. Machine Learning and Human Intelligence: The Future of Education for the 21st Century. London: UCL Institute of Education Press, 2018.
6. 김정숙. 한국어 쓰기 교육론. 서울: 한국문화사, 2010.
7. 강현화, 원미진. 한국어교육학의 이해와 탐구. 서울: 한국문화사, 2017.
8. Jalolov J. Chet til o'qitish metodikasi. Toshkent: O'qituvchi, 2012.